

Dkt. David Bauer, Somo la Biblia la Kujifunza kwa Kufata, Hotuba ya 14, Tafsiri, Usuli wa Kihistoria, Ukosoaji wa Maandishi, Somo la Neno la Hekima kutoka Yakobo 1:5

© 2024 Dave Bauer na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. David Bower na mafundisho yake kuhusu Ujifunzaji wa Biblia kwa Kufata Neno. Huu ni kipindi cha 14, Tafsiri, Usuli wa Kihistoria, Ukosoaji wa Maandishi, Kujifunza Neno la Hekima kutoka Yakobo 1:5.

Tunataka kuendelea sasa na kukamilisha mjadala huu wa aina mbalimbali za ushahidi. Tumepitia mabadiliko yote na kwa hivyo tunataka kuangalia sasa historia.

Hata hivyo, naweza kusema tu, kabla hatujaacha vitenzi vya kuingiliana, ningetoa lebo moja tu juu yake. Tulizungumzia hilo; nilitoa mfano wa nomino. Acha nitoe mfano wa vitenzi vya kuingiliana vinavyohusiana na vitenzi.

Mfano huu pia unatoka katika Mathayo sura ya 16, mstari wa 19, ambapo Yesu anamwambia Petro, Nitakupa funguo za ufalme wa mbinguni. Nitakupa funguo za ufalme wa mbinguni. Unajua kwamba hili linajadiliwa sana, ni nini kinachohusika hapa katika kutoa funguo na kadhalika, lakini ningezingatia wakati ujao.

Nitakupa funguo za ufalme wa mbinguni. Ukichukulia kwa uzito mabadiliko hayo, hiyo inaonyesha kwamba chochote kinachohusika katika funguo, ni kitu ambacho Petro na labda wanafunzi, wanafunzi wengine watakuwa nacho, lakini bado hawana katika hatua hii ya Mathayo sura ya 16. Hilo linapunguza kwa kiasi kikubwa uwezekano wa kile ambacho funguo hizi zinaweza kuhusisha.

Angalau mnyumbuliko unaonyesha kwamba chochote kinachohusika katika funguo ni kitu ambacho bado hawana katika hatua hii katika Mathayo sura ya 16 lakini watakuwa nacho katika siku zijazo mkilinganisha na Mathayo sura ya 16. Sawa, sasa, turudi kwenye usuli wa kihistoria. Kuna viwango viwili au vipengele viwili vya usuli wa kihistoria.

Mojawapo ni historia ya kitabu chenyewe. Hiyo ni kusema, kiliandikwa lini, kiliandikwa na nani, kiliandikwa kwa nani, kilikuwa tukio gani la kuandikwa, aina hii yote ya mambo inaweza, bila shaka, kuwa na manufaa sana katika kuelewa kile mwandishi anajaribu kusema au kufanya ndani ya kitabu. Mahali pa msingi pa kupata aina hii ya taarifa, kwanza kabisa, ni kamusi za Biblia.

Kamusi yoyote ya Biblia, tulizungumzia kuhusu hizi hapo awali, kamusi za Biblia hapo awali, kamusi yoyote ya Biblia itakuwa na makala, bila shaka, kuhusu vitabu mbalimbali vya Biblia ambapo masuala haya ya msingi yatajadiliwa. Pia kuna rasilimali inayoitwa Agano Jipya au utangulizi wa Agano la Kale. Utangulizi wa Agano Jipya au utangulizi wa Agano la Kale hushughulikia historia kwa undani fulani, pamoja na historia ya vitabu mbalimbali.

Nina sehemu kuhusu utangulizi wa Agano Jipya katika Zana Zangu Muhimu za Kujifunza Biblia kwa Huduma, na tunazungumzia baadhi ya zile kuu hapo. Aina nyingine ya historia, ingawa, ni historia inayohusiana na mambo yaliyotajwa ndani ya kitabu. Ninasema hadithi hapa, lakini kwa kweli, ninachomaanisha ni madokezo ndani ya maandishi, mambo ambayo yametajwa ndani ya maandishi.

Mara nyingi, bila shaka, una mambo yaliyotajwa ndani ya maandishi na mwandishi hudhani tu kwamba msomaji wa awali angekuwa na maarifa hayo kwa sababu, bila shaka, hiyo ni sehemu ya muktadha wa kihistoria. Mwandishi na msomaji wanashiriki muktadha wa kihistoria. Hatuna lazima tuwe na aina hiyo hiyo ya maarifa ya usuli, na kwa hivyo, tunahitaji kujiendeleza ili tuwe na kiwango sawa cha uwezo wa maarifa kama msomaji aliyekusudiwa wa maandishi.

Acha nitoe mfano mmoja au miwili kutoka kwa mifano ya Yesu. Katika Mathayo sura ya 13, kuhusu mfano wa udongo, tunasoma katika 13:3 na 4, mpanzi alitoka kwenda kupanda, na alipokuwa akipanda, mbegu zingine zilianguka kando ya njia, kisha mbegu zingine zilianguka kwenye ardhi yenye miamba, na mbegu zingine zilianguka kwenye ardhi yenye miiba, na mbegu zingine zilianguka kwenye udongo mzuri. Hapa, basi, una njia ya kupanda, ambayo kulingana na hiyo mpanzi ana mbegu, labda kwenye mfuko, na huitupa tu kwa uhuru, na huanguka kwenye aina mbalimbali za udongo.

Mbele yake, kujaribu udongo na kuhakikisha kwamba udongo ni mzuri, na kupanda mbegu kwenye udongo mzuri pekee. Hii inazua swali; njia hii ya kupanda hapa ambayo Yesu anaelezea katika mfano huu inazua swali kuhusu jinsi njia ya kupanda kwa mpanzi huyu ilivyohusiana na njia za jumla za kupanda katika muktadha huo wa kihistoria. Je, hii ilikuwa njia ya kawaida ya kupanda, au haikuwa hivyo? Na muktadha wa kihistoria unatuambia kwamba hii haikuwa njia ya kawaida kabisa ya kupanda.

Kwamba ilikuwa kawaida zaidi, karibu pekee, kupanda kulihusisha kupima udongo na kuhakikisha kwamba mbegu zilipandwa kwenye udongo mzuri pekee, kwa sababu, tofauti na leo, mbegu haikuwa rahisi kupatikana. Mbegu ilikuwa ghali kiasi. Haukutaka kupoteza mbegu.

Nakumbuka John Nolan akitoa maoni kuhusu suala hili, akisema kitu ambacho hakuna mkulima mwenye akili timamu ambaye angewahi kufikiria kupanda kwa njia hii. Kwa hivyo, historia inatuambia kwamba moja ya mambo ya kushangaza sana,

moja ya mambo ya kuvutia ambayo Yesu anaanzisha hapa katika mfano huu, ni jinsi mpanzi huyu anavyopanda. Na kwa hivyo Yesu anaweza, kwa sababu hii si ya kawaida, tofauti sana na kile ambacho mtu yeyote angetarajia, anaweza kuwa anavuta mawazo yetu kwenye njia hii ya kupanda na kusema, hii ni muhimu kwa kuelewa lengo la mfano huu.

Ninaweza kusema pia, kuhusu mfano wa magugu, ambao ni mfano unaofuata hapa katika mfululizo wa mifano. Katika Mathayo 13, unaopatikana katika 13:24-30, anazungumzia kuhusu adui, bila shaka, akipanda magugu kati ya ngano. Lakini neno la magugu hapa ni zinzania, na linarejelea aina maalum ya magugu ambayo ilijulikana wakati huo katika sehemu hiyo ya dunia. Na moja ya sifa za aina hiyo ya mmea, aina hiyo ya magugu, ni kwamba haukutofautishwa na ngano hadi wakati wa mavuno.

Hii inaelezea kwa nini Yesu anasema, acheni vyote vikue pamoja hadi wakati wa mavuno, msije mkang'oa magugu, mkayang'oa ngano pamoja nayo. Sifa nyingine ya mmea huo, tunayojua kwa msingi wa historia, ilikuwa kwamba mfumo wa mizizi ya magugu haya, mimea ya zinzania, uliunganishwa bila kutenganishwa na mfumo wa mizizi ya mmea wa ngano uliozunguka. Kwa hivyo, kwa sababu hiyo, haikuwezekana kung'oa magugu bila pia kurarua ngano pamoja nayo.

Kwa njia, historia pia inatuambia kwamba miongoni mwa marabi, aina hii ya mmea, zinzania, na mbegu zenye sumu zilizokuwa nazo, zilionekana kama aina ya sitiari ya uovu na kadhalika. Tena, hii inafafanua sana, historia hii inafafanua sana kile tulicho nacho hapa katika hadithi hii. Sasa, aina nyingine ya ushahidi ni historia ya maandishi.

Hii inahusisha kihistoria, hii inahusisha ukosoaji wa maandishi. Wengi wenu mtajua kwamba Biblia ilipitishwa, Biblia zetu zimepitishwa, Biblia yetu imepitishwa katika kipindi cha miaka 2,000 iliyopita, si kwa mashine za uchapishaji, ambazo zilikuja kuchelewa, bali kwa kunakili kwa maandishi. Na kwa hivyo, makosa kadhaa yaliingia katika utamaduni wa maandishi ya Agano Jipya letu.

Na nidhamu nzima imeibuka ambayo kusudi lake, kusudi kuu, ni bora iwezekanavyo kutambua kile ambacho maandishi walioongozwa na roho waliandika. Kama ninavyosema, kutambua katikati ya aina mbalimbali za makosa ambayo huenda yameingia katika utamaduni wa maandishi maneno ya asili ya maandishi yalikuwa nini. Na kweli una aina mbili za makosa hapa.

Moja ni kosa lisilokusudiwa, na lingine ni kosa la makusudi. Kwa upande wa kosa lisilokusudiwa, haya yanaweza kuwa makosa ya kusikia au kuona. Wakati mwingine, bila shaka, mwandishi alipokuwa akinakili hati, mwandishi angesoma neno vibaya, au labda angepuuza neno, au mengine kama hayo.

Kwa hivyo, una makosa yanayoingia katika utamaduni wa maandishi kwa njia hiyo. Lakini wakati mwingine ilikuwa ni kwa makosa ya kusikia kwa sababu toleo la kale la uandishi wa vitabu kwa wingi lilikuwa ni kwamba kuwe na chumba, chumba kikubwa kilichojaa watawa, huku mtawa mkubwa akiwa amesimama mbele ya chumba akisoma maandishi, na watawa wote wadogo wakiwa pale wakiandika walichosikia. Wakati mwingine, mtawa hakuzungumza waziwazi, au mmoja wa watawa wadogo hakusikia vizuri kabisa, na walipata neno vibaya.

Kwa hivyo, una aina hizo za makosa. Hayo ni makosa yasiyokusudiwa. Kama si oksijeni, kwa maneno mengine, pia kuna makosa ya makusudi.

Hili lilitokea wakati mwandishi alipojaribu kunukuu, kuondoa nukuu, na kusahihisha maandishi. Hakika, Yesu hangeweza kusema hivyo. Lazima alisema hivi badala yake.

Nitarekebisha maandishi, nukuu, na kutonukuu. Hayo ni makosa ya makusudi na kadhalika. Na kwa hivyo, nidhamu imeibuka, iliyo tata sana inayoitwa ukosoaji wa maandishi, ambayo, ambayo kusudi lake kuu ni kuzingatia mambo ya aina hii yote, na kwa msingi wa mchakato tata, ili kubaini kadri tuwezavyo maneno ya asili ya maandishi matakatifu yalikuwa nini.

Sasa, pia kuna, na bila shaka, hii ni muhimu kwa tafsiri kwa sababu tunataka kuhakikisha kwamba kifungu, maandishi tunayoyatafsiri, ndicho hasa mwandishi aliyevuviwa aliandika. Hii ingetupa angalau muda wa kutosha katika kutafsiri kama sehemu ya injili ya Marko, kile kinachoitwa mwisho mrefu wa Marko, Marko sura ya 16, mistari ya 9 hadi 20, ambayo karibu bila shaka ilitolewa na mwandishi mwishoni mwa karne ya kwanza, labda mwanzoni mwa karne ya pili, kama njia ya kukamilisha injili ambayo, akilini mwake, iliishia ghafla sana hapo katika Marko 16.8. Na kwa kweli ni mchanganyiko wa Luka 24 na Mathayo 28 ambao sio wa asili, karibu bila shaka, tunajua, haukuwa wa asili kwa injili ya Marko. Na una mistari mingine hapa na pale, au masomo mengine hapa na pale, ambayo yaliongezwa na waandishi, au yanaonyesha makosa ya waandishi, na kadhalika.

Hata hivyo, kuna la pili, hilo ndilo kusudi kuu, kwa kweli, la ukosoaji wa maandishi. Sasa, wengi wenu hamtakuwa wataalamu wa ukosoaji wa maandishi. Ni muhimu tu kujua kwamba mna mambo ya aina hii yanayoendelea katika utamaduni wa maandishi, na kuchukua kwa uzito maelezo ya chini na mambo kama, katika matoleo kama RSV au hata NIV, wakati yatarejelea, unajua, tofauti za maandishi na kadhalika.

Usoamaji upya unaoonekana katika tafsiri, tuseme RSV, ni ule ambao, kulingana na uamuzi wa watafsiri, unaaminika zaidi, una uwezekano mkubwa kuwa maneno ya mwandishi wa awali aliyevuviwa, na kadhalika. Na, bila shaka, ukitumia maoni, watoa maoni mara nyingi watajadili tofauti za maandishi. Ni vizuri tu kufahamu suala hilo ili uweze kuelewa aina hizo za majadiliano unapokutana nazo.

Ushahidi mwingine ungekuwa historia ya utamaduni. Sitatumia muda mwingi na hili. Kwa kweli ni njia ya, kwa upande wa maelezo, ni njia ya kusema kwamba katika baadhi ya sehemu za Biblia zetu, zaidi ya zingine, tunafikiria hasa Injili, kuna historia ya utamaduni.

Hiyo ni kusema, kuna aina ya historia ya awali hadi umbo la mwisho la maandishi. Katika Injili, bila shaka, una viwango vinne vya historia ya awali. Mtu anaweza kusema Yesu wa kihistoria, yaani matendo na mafundisho ya Yesu alipokuwa akitembea kwenye fukwe za Galilaya.

Una kipindi cha aina ya uwasilishaji wa mdomo wa mapokeo ya Yesu katika miaka iliyofuata ufufuo. Maneno ya Yesu na masimulizi ya matendo ya Yesu yalisambazwa kwa mdomo, hasa katika kufundisha na kuhubiri. Na kisha, mitume na mashahidi wengine walipoanza kufa, mapokeo haya yalipunguzwa hadi kuwa maandishi, kwa hivyo unapata kuibuka kwa vyanzo vilivyoandikwa.

Na kisha una Injili zetu za mwisho, ambapo wainjilisti wetu walitumia mila zilizopatikana kwao, vyanzo vyote vilivyoandikwa vilivyopatikana kwao, pamoja na mila hii ya mdomo ambayo iliendelea kusambaa na kuunda Injili zao kutokana na mila hii ili kuwasilisha kile tunachokiona kuwa ujumbe uliovuviwa ambao walipaswa kuwafikishia wasomaji wao na kadhalika. Na kwamba taaluma muhimu na utafiti muhimu, vimeendelezwa kwa kuelekezwa katika kila moja ya viwango hivi na kadhalika. Na kwamba hatuna cha kuogopa kutokana na matumizi halali na ya uwajibikaji ya aina hizi za mbinu muhimu.

Na kwa kweli ni sehemu, kama kila kitu kilivyo, ya mbinu ya kushawishi. Tunachukulia aina hii ya kitu kwa uzito, hasa kwa kadiri historia ya utamaduni kuelekea umbo la mwisho la maandishi inaweza, kwa kweli, kuangazia umbo la mwisho la maandishi. Sasa, kama nilivyosema kuhusu ukosoaji wa maandishi na pia kuhusu historia ya utamaduni, haiwezekani kwamba wengi wenu mtakuwa wataalamu au hata mtataka kuwa wataalamu katika taaluma hizi muhimu.

Ni muhimu tu kujua kwamba katika baadhi ya sehemu za Biblia, kuna aina ya historia ya utamaduni ulio nyuma ya maandishi, ukuaji wa utamaduni kuelekea kile tulicho nacho katika Injili zetu za mwisho. Na hii inaweza, ikitumiwa ipasavyo, kwa uangalifu na kwa uwajibikaji, kuangazia, kwa njia fulani, kile tulicho nacho katika maandishi yetu ya mwisho. Tena, ikiwa una ufikiaji wa maoni, mara nyingi yataleta aina hii ya majadiliano.

Na unaweza kupata hilo kuwa la manufaa unapotumia maoni. Kwa kweli, hili, tukizungumzia maoni, linatuongoza kwenye ushahidi wa mwisho kati ya aina hizi, na huo ni historia ya tafsiri. Tunafikiri, kwa kadiri unavyoweza kufanya hivyo, kwa kadiri unavyoweza kupata rasilimali, ni muhimu kutumia tafsiri ya wasomi.

Hii kwa kawaida hupatikana katika maoni. Na ili kuhusianisha ulichokipata katika kazi yako mwenyewe, elekeza utafiti wa maandishi, na kile wanachosema wasomi. Sasa, nadhani kwamba, vyema, wacha niseme, kuhusu uchaguzi wa maoni, tunachofikiria hapa ni matumizi ya maoni ya ufafanuzi dhidi ya maoni ya ibada kwa upande mmoja na maoni ya homiletiki kwa upande mwingine.

Ufafanuzi wa ufafanuzi haumaanishi kwamba ni vigumu kuelewa, lakini kwa ufafanuzi wa ufafanuzi, tunamaanisha ufafanuzi ambao kusudi lake ni kutoa tafsiri ya maandishi. Ilhali, kusudi la ufafanuzi wa ibada ni kutoa mawazo fulani ya ibada yanayohusiana na maandishi. Kuna mahali pa aina hizo za maoni, moja ya bora zaidi ambayo, kwa njia, ni ufafanuzi wa kawaida sana wa Matthew Henry.

Kuna nafasi ya aina hizo za maoni, lakini hiyo sio tunayofikiria hapa. Hili, ambalo halitakuwa na manufaa hasa kwa aina ya tafsiri tunayoizungumzia hapa. Na tunazungumzia kuhusu maoni ya ufafanuzi tofauti na maoni ya homiletiki.

Madhumuni ya ufafanuzi wa homiletiki ni kutoa mawazo ya mahubiri, na wakati mwingine hata muhtasari wa mahubiri. Sina uhakika kabisa kuhusu thamani ya ufafanuzi wa homiletiki kama ninavyojiamini kuhusu ufafanuzi wa ibada, lakini haijalishi unafikiria nini kuhusu thamani ya kitu kama hicho, nadhani ni muhimu sana kwa wahubiri kuendeleza mahubiri yao wenyewe badala ya kuyapata kutoka kwa mtu mwingine. Lakini kwa vyovyote vile, haijalishi unafikiria nini kuhusu ufafanuzi wa homiletiki, hilo silo tunalofikiria hapa, bali ni ufafanuzi wa ufafanuzi.

Aina bora ya ufafanuzi wa ufafanuzi ni ile inayoelezea tafsiri ya maandishi na mtoa maoni pamoja na ushahidi ili mtoa maoni asitoe maoni kuhusu anachofikiri hii inamaanisha lakini kwa kweli ananukuu ushahidi na kwa msingi wa ushahidi uliotajwa anaendelea na kufikia hitimisho. Ni muhimu, nadhani, ikiwa unaweza, kuchagua maoni yanayowakilisha vipindi mbalimbali vya kanisa, si tu maoni ya kisasa, ya hivi karibuni, ingawa unapaswa kutumia hayo kila wakati, lakini ikiwezekana, hata maoni kutoka kwa baba. Kuna mfululizo unaoitwa Maoni ya Wakristo wa Kale kuhusu Maandiko.

Imehaririwa na Thomas Oden na iko kwenye Biblia nzima, na kwa kila kifungu atatoa labda kuanzia vifungu viwili hadi vitano vya ufafanuzi kutoka kwa baba, vilivyochaguliwa kutoka kwa baba. Bila shaka, haya ni maelezo yaliyochaguliwa sana kutoka kwa baba, lakini manufaa ni kwamba mfululizo huu unafanya maelezo hayo ya kipatriaki yapatikane kwetu, na kwa urahisi kwetu. Calvin alikuwa mtoa maoni mzuri.

Ukiweza kutumia ufafanuzi kutoka kwa Calvin, utapata utajiri mkubwa hapo. Luther pia alikuwa hivyo, hivyo kutoka kipindi cha Matengenezo. Kuanzia kipindi cha awali cha Pietistic au Puritan, Johannes Bengel alikuwa tena mtoa maoni mzuri na kadhalika.

Wesley ana maoni kuhusu Agano la Kale na Jipya, na pia, nasema, kuhusu maoni ya hivi karibuni na mengineyo. Jambo la kukumbuka, hasa unapofanya kazi na historia ya tafsiri hapa, si kudhani tu kwamba kile ambacho mtoa maoni anasema ni sahihi bali kwa kweli ni kushiriki katika mazungumzo ya kukosoa na mtoa maoni, mwingiliano wa kukosoa na mtoa maoni. Je, kile ambacho mtoa maoni anasema kinahusianaje na kile ambacho wewe mwenyewe umekipata katika utafiti wako wa moja kwa moja wa maandishi? Je, unakubaliana au hukubaliani na tafsiri ya maoni haya? Kwa nini au kwa nini sivyo? Kwa sababu ni kutokana na mwingiliano huo, ni kutokana na mazungumzo hayo, ndipo unapata ufahamu zaidi kuhusu maana ya maandishi.

Sasa, bila shaka, ni muhimu, kama ilivyo katika kila kisa, kutaja ushahidi kutoka kwa aina hizi mbalimbali za ushahidi, kutaja ushahidi, kujadili ushahidi, na kisha kutoa hitimisho kutoka kwa kila kipande cha ushahidi kilichotajwa, na hitimisho lako linapaswa kuwa jibu linalowezekana kwa swali lililoulizwa. Kwa msingi, kwa kweli, suala la kusema, ushahidi huu unamaanisha kwamba jibu la swali langu ni hili na lile. Na, bila shaka, lazima uwe mwangalifu sana kwamba mantiki yako ni nzuri unapohama kutoka kwa ushahidi hadi hitimisho la tafsiri.

Sasa, tunataka kuangalia, tunataka kweli kuangalia tafsiri, kwa kutumia hizi, njia hii ya tafsiri, kuangalia tafsiri ya kifungu kutoka sura ya kwanza ya Yakobo, haswa Yakobo 1:5. Ikiwa mtu yeyote kati yenu hana hekima, na amwombe Mungu, awapaye wote kwa ukarimu, bila kukemea, naye atapewa. Kwa hivyo, rudi hapa, na sasa, swali langu ni, maana ya hekima hapa katika 1, 5, ikiwa mtu yeyote kati yenu hana hekima ni nini? Tunaanza na ufafanuzi wa awali; neno kwa Kigiriki ni sophia. Bauer -Danker alilifafanua kama uwezo wa kuelewa na kufanya kazi ipasavyo.

Thayer anaifafanua kama hekima, akili pana na kamili. Kwa hivyo, ni aina gani za hitimisho tunaweza kupata kutoka kwa fasili hizi za msingi? Naam, zinamaanisha kwamba kwa upande wa tabia, sophia anamaanisha, kwamba hii ina maana kwamba hekima inahusisha kipengele cha maarifa au uelewa, wa kufikiri, kweli. Pia, kwa upande wa kiwango, ina maana kwamba hekima inahusisha maarifa kamili au kamili, uelewa, maarifa au uelewa mpana au kamili.

Sasa, tunaendelea na muktadha, na kila kitu kingine kikiwa sawa, ushahidi kutoka muktadha ndio aina muhimu zaidi ya ushahidi, kwa hivyo ningekuwa mwangalifu nisiondoke kwenye ushahidi haraka sana. Lakini hivi ndivyo tunaweza kusema kuhusu ushahidi kutoka muktadha. Kwanza kabisa, Yakobo anawarejelea baadhi ya wasomaji wake ambao wanaweza kukosa hekima, na Yakobo anawataja wasomaji wake kama ndugu mara kwa mara, hivyo kuonyesha usomaji wa Kikristo; kuna dalili zingine kadhaa katika kitabu chote kwamba Yakobo anawaona wasomaji wake kuwa waaminifu, yaani, Wakristo halisi wa McCoy.

Kwa hivyo, hii ina maana kwamba hekima ambayo Yakobo anaielezea hapa si ya asili kwa watu kwa ujumla, wala si ya asili hata kwa waumini Wakristo. Sio sehemu muhimu au muhimu ya uzoefu wa Kikristo. Kwa maneno mengine, anaonyesha hapa uwezekano kwamba Wakristo halisi wanaweza kukosa hekima.

Akiendelea na muktadha, Yakobo anasisitiza kwamba wale wasio na hekima wanapaswa kumwomba Mungu badala ya kutafuta hekima hii kutoka kwa mtu yeyote au kitu kingine chochote. Unaona jinsi tunavyotumia uchunguzi tulioufanya kwa undani, tukiugeuza kuwa ushahidi hapa. Yakobo anasisitiza kwamba wale wasio na hekima wanapaswa kumwomba Mungu badala ya kutafuta hekima hii kutoka kwa mtu yeyote au kitu kingine chochote, huku Yakobo akiwahakikishia wasomaji wake kwamba wale wanaomwomba Mungu hekima kwa njia ifaayo watapokea hekima kutoka kwa Mungu.

Kwa hivyo, hii ina maana kwamba hekima ambayo Yakobo anaielezea ni uhalisia usio na kifani na wa kimungu, si wa kiwango cha uwezo na uwezekano wa mwanadamu. Hii inaweza pia kumaanisha tofauti au tofauti kati ya hekima ya mwanadamu au ya kidunia na hekima ya kimungu. Kisha, kuendelea na ushahidi kutoka muktadha, ilhali 1:5 hadi 8 inaweza kuwasilisha njia ya jumla ya malengo maalum yaliyoelezwa katika 1:2 hadi 4 na 9 hadi 15.

Kumbuka, tuliona kutoka kwa utafiti na kutokana na uchunguzi wetu wa kina uwezekano kwamba 1.5 hadi 8, hekima hii inaweza kuwa njia ya kutimiza mawaidha yake kuhusu uthabiti katikati ya majaribu katika mistari ya 2 hadi 4 na mistari ya 9 hadi 15. Hapa, kwa kweli naunga mkono wazo kwamba hekima inaweza, kwa kweli, kufanya kazi hivi. Ningebainisha kwamba hali ya ukosefu wa hekima inaonekana haiamuliwi na hali maalum za nje, ilhali muktadha unaozunguka unahusiana na hali maalum za nje, yaani kukabiliwa na majaribu na hasa majaribu katika mfumo wa ukandamizaji kutoka kwa matajiri.

Hekima inawasilishwa hapa kama zawadi kuu ya Mungu pamoja na Neno na, kwa hivyo, kama sharti kuu la kukidhi changamoto maalum na kutimiza mahitaji maalum ya muktadha huu. Yote hayo yanaunga mkono dhana yetu kwamba hekima ndiyo njia, iliyotolewa na Mungu, kwa wasomaji kutimiza mawaidha yanayozunguka kifungu hiki cha uvumilivu katikati ya majaribu na vishawishi. Kwa hivyo, ilhali 1:5 hadi 8 inaweza kuwasilisha hekima, labda, kwa maneno mengine, njia ya malengo maalum ya kuvumilia vizuri majaribu na vishawishi, na ilhali mawaidha na maelezo maalum katika mistari ya 2 hadi 15 yanahusisha mwitikio sahihi wa majaribu. Kwa hivyo, hii ina maana kwamba hekima katika 1:5 hadi 8 inahusisha haswa mwitikio sahihi wa majaribu au vishawishi, au angalau uwezo wa kujibu ipasavyo majaribu au vishawishi, lakini wakati huo huo inaweza isiwe na kikomo kabisa kwa mwitikio wa Mkristo kwa majaribu au vishawishi.

Sasa, tutaendelea na ushahidi kutoka kwa muktadha na kumbuka kwamba ingawa, kulingana na ufafanuzi wa awali, hekima inahusisha ufahamu wa kiakili au uelewa, na ingawa msingi wa majibu sahihi kwa majaribu katika mstari wa 3, kujua, na katika mstari wa 9 hadi 15 ni kufikiri sahihi, hapa tunaona mstari wa 9 hadi 11, na uhusiano kati ya kuvumilia majaribu na kujua asili na chanzo cha majaribu, na ambapo, nia ya hekima ya 1:5 hadi 8 inaweza kuhusiana moja kwa moja na tofauti kati ya kudanganywa na kujua, na ambapo, katika 3:13, hekima imeunganishwa na uelewa, ni nani aliye na uelewa na hekima kati yenu, kwa hivyo, haya yote yanamaanisha kwamba hekima inahusiana na maarifa sahihi na mawazo sahihi, na msisitizo juu ya akili. Natumai utaona jinsi dhana hapa, hizi ni dhana za ushahidi kutoka kwa muktadha, zinavyoongoza kwenye hitimisho hili la tafsiri. Kwa upande mwingine, ingawa hoja kuu katika 1.2 hadi 27 na kitabu kwa ujumla si mawazo sahihi bali kutenda sahihi, matamko hayo hutumika kama msingi unaoongoza kwenye mawaidha.

Matamko hayatolewi kamwe na kuishia yenyewe bali hutengenezwa kila mara ili kutoa mawaidha, na ingawa, waraka huu unasisitiza tabia isiyokubalika ya kufikiri sahihi mbali na matendo sahihi, na hapa nataja vifungu mbalimbali, unaweza kuviangalia ili kuona kwamba ndivyo ilivyo, na ingawa, matumizi ya hekima katika 3:13 hadi 18, ambayo tuliona, bila shaka, katika utafiti wa kitabu, yanabainisha marejeleo ya hekima hapa, yanahusiana hasa na tabia, na matendo, na si na kufikiri, na ingawa, waraka wenyewe unaonyesha maarifa na mawazo sahihi ili kama haya yangukuwa maudhui ya msingi ya hekima, wasomaji hawangeweza, kwa asili ya kesi hiyo, kukosa hekima, wana taarifa hii, kwa maneno mengine, wamepewa katika waraka wenyewe, na hawangehitaji kuomba hekima, kwa hivyo, ushahidi huu wote unamaanisha kwamba hekima inahusiana hasa na tabia, na matendo sahihi, kwa msisitizo juu ya kutenda, kuendelea na ushahidi kutoka kwa muktadha, ambapo, ushahidi uliotangulia unaonyesha kwamba hekima katika Yakobo inaweza kutumika kwa kufikiri na vitendo, na ambapo, waraka unahusika sana na uhusiano kati ya maarifa sahihi na matendo sahihi, na Hapa, ningebainisha tabia mahususi ya kujirudia kwa sababu na uthibitisho, muundo wa kejeli katika kitabu chote, ambapo mawazo sahihi, mawazo sahihi, maarifa yanayoashiria, husababisha tabia sahihi, na uhusiano huu wote unashughulikiwa waziwazi katika 1:22 hadi 25, na katika 2:1, na tena katika 2:14 hadi 26, wakisema kwamba maarifa sahihi yenyewe hayatoshi, lakini pia kwamba hatua sahihi inaweza kuja tu kupitia maarifa sahihi, na ilhali, ukosefu wa hekima unaonekana kama ukiukaji wa ukamilifu na ukamilifu, ikionyesha ukamilifu na mshikamano, ili kwamba ukosefu wa hekima uwe, hivyo ukosefu, ukosefu, ukosefu wa hekima si kamili kwa maana ya kukosa ukamilifu na mshikamano, na ilhali, hekima kama zawadi ya Mungu ni nzuri na kamilifu, yaani, huleta ukamilifu, ukamilifu, na mshikamano, kwa hivyo, hii ina maana kwamba hekima inahusisha mshikamano na mshikamano wa mawazo sahihi na hatua sahihi. Zaidi ya hayo, katika 3:13 hadi 18, ambayo, kama tunavyokumbuka, inabainisha maelezo haya ya jumla ya hekima katika kifungu chetu, Yakobo anabishana kuhusu uhusiano muhimu kati ya hekima katika ufahamu na hekima katika tabia. Hekima ya kweli lazima ionyeshwe

kwa vitendo ili iwe kweli, hata kama anavyobishana kwingineko kwamba imani ya kweli lazima itoe matokeo ya matendo ili iwe kweli. Anasema katika 3:13, ni nani aliye na hekima katika ufahamu kati yenu, kwa maisha yake mema na aonyeshe matendo yake kwa upole wa hekima.

Hii inafanana sana na alichosema kuhusu imani na matendo katika 2.18, lakini mtu atasema, Wewe unayo imani, nami nina matendo; nionyeshe imani yako mbali na matendo yako, nami kwa matendo yangu nitakuonyesha imani yangu. Hii inamaanisha kwamba hekima inahusisha uwiano na mshikamano wa mawazo sahihi na matendo sahihi. Kwa hivyo, kwa muhtasari wa muktadha, hekima hii inapaswa kuwa ya kimungu na isiyo na kifani.

Sio asili ya maisha ya mwanadamu au uwepo wa Kikristo. Inatoka kwa Mungu na kutoka kwa Mungu pekee. Kwa hivyo, inaonyesha asili ya Mungu.

Pia, hekima katika 1:5 hadi 8 inaweza kuhusisha hasa mwitikio wa Mkristo kwa majaribu, lakini sio tu hili. Inaonekana kuwa ya jumla zaidi. Tatu, hekima inaweza kuhusisha moja, hasa mawazo sahihi, kiakili; mbili, kimsingi kutenda sahihi, kitabia; au tatu, mawazo sahihi na kutenda sahihi, na uhusiano muhimu kati ya hizo mbili.

Sasa, kuhusu matumizi ya neno, nimeendelea na kuangalia kila neno Sophia linapotokea katika Agano Jipya, na ninajadili matukio haya chini ya ushahidi kisha natoa hitimisho na majibu yanayoweza kwa swali letu katika kifungu chetu hapa upande wa kulia. Kwa kawaida, Sophia katika Agano Jipya hutumika kwa maana ya maarifa, uelewa, au ufahamu, kiakili. Wakati mwingine hutumika kwa maana ya maarifa, hata ufunuo, na wakati mwingine kwa maana ya uelewa, ufahamu, yaani, utambuzi au hukumu.

Hii ina maana kwamba hekima ya 1:5 hadi 8 inaweza kuhusisha kimsingi maarifa, uelewa, au ufahamu kwa msisitizo juu ya kiakili. Lakini pia, kuhusu matumizi ya maneno ya Agano Jipya, ingawa kiakili, kipengele cha kujua, kinasisitizwa, wakati mwingine kuna umakini kwa jukumu la hekima, maarifa, na uelewa kwa vitendo au tabia. Hitimisho basi linamaanisha kwamba hekima katika Yakobo 1:5 hadi 8 inaweza kuhusisha umakini fulani kwa uhusiano kati ya maarifa au uelewa na tabia ya haki.

Tatu, mara nyingi, hasa katika Paulo, tofauti hufanywa kati ya hekima ya mwanadamu na hekima ya kimungu. Hii ni njia inayopendelewa ya Paulo ya kutofautisha kati ya enzi hii mbaya isiyomcha Mungu, hivyo inahusiana na kutoamini, mamlaka na mamlaka kwa upande mmoja, na utawala wa Kristo kwa msisitizo juu ya tangazo la msalaba mbele ya kukataliwa na wanadamu kwa upande mwingine, moja ikiwa hekima ya kidunia, nyingine ikiwa hekima ya kimungu au ya kimungu. Hekima hii ya kimungu katika Paulo ni ya kitheolojia kwa kuwa inahusiana na mpango wa Mungu.

Ni ya Kikristo kwa kuwa inalenga kazi ya Kristo, wakati mwingine karibu kidhana, yaani, kwamba Kristo anatambuliwa kama hekima ya Mungu. Na ni ya mwisho wa dunia kwa kuwa inahusisha kufunuliwa kwa siri, iliyofichwa kwa vizazi lakini hatimaye ikajulikana katika Kristo. Inasisitizwa kwamba hekima hii ya kweli ina chanzo chake katika Mungu na watu hawawezi kuipata au kuielewa nje ya ufunuo wake maalum wa neema.

Sasa, hii ina maana kwamba hekima ya 1 :5 hadi 8 inaweza kuhusisha, kwanza, tofauti isiyo dhahiri kati ya hekima ya kimungu, hekima inayotoka kwa Mungu, na hekima ya kibinadamu au ya kidunia, kwamba inaweza kuhusisha ufunuo wa mpango wa Mungu, hasa kuhusiana na kazi ya Kristo, kifo chake na ubwana wa ulimwengu wote. Inaweza kuhusisha utu wa Kristo mwenyewe kama hekima ya Mungu. Inaweza kuhusisha ufunuo wa mwisho wa wakati wa mwisho wa siri ya Mungu, mpango wake kwa Kristo katika kipindi cha kimasiya, na kwamba hekima hii haiwezi kupatikana kupitia ujuzi au uwezo wa kufikiri wa mwanadamu bali kupitia ufunuo wa kimungu pekee.

Wakati mwingine, tunaona pia, kuna uhusiano wa karibu, huu ni matumizi endelevu ya neno la Agano Jipya, kuna uhusiano wa karibu kati ya hekima na Roho Mtakatifu, lakini inaonekana kamwe, utambulisho kamili. Wakati mwingine Roho huonekana kama mwakilishi wa hekima na inaweza kuwa kwamba katika Luka Matendo kujazwa na Roho ni kujazwa na hekima. Hii ina maana kwamba hekima katika Yakobo 1:5 inaweza kuwa na uhusiano wa karibu na Roho Mtakatifu; kwa kweli, inaweza kutoka kwa Roho Mtakatifu.

Tano, katika Agano Jipya, hekima wakati mwingine, ingawa inapaswa kuwa mara chache, ingawa mara chache huhusiana na usemi wa ufasaha au hoja ya kushawishi. Hii ina maana kwamba hekima katika Yakobo 1:5 hadi 8 inaweza kuhusisha usemi wa ufasaha au hoja ya kushawishi. Wakati mwingine, katika Agano Jipya, inahusiana na onyo la kutodanganywa, hasa katika vifungu hivi viwili.

Kwa njia, maneno hayo ya Kigiriki ni maneno yanayoonekana baadaye katika Yakobo 1. Kwa hivyo, kuhusu matumizi na muktadha wa Agano Jipya, kuhusiana, kwa maneno mengine, matumizi na muktadha wa Agano Jipya, kumbuka tulipotaja wakati unapotumia matumizi ya neno la Agano Jipya, ni muhimu kushiriki katika mazungumzo muhimu kati ya jinsi neno hilo linavyotumika katika vifungu vingine vya Agano Jipya na jinsi neno hilo linavyotumika katika kifungu chako ili kubaini kama linatumika kwa njia ile ile au kwa njia tofauti kimsingi, kuwa mwangalifu sio tu kwa kutokuchambua jinsi neno hilo linavyotumika katika kila kifungu kingine cha Agano Jipya katika kifungu chako. Kwa hivyo, hivi ndivyo tunavyofanya hapa. Kuna ushahidi wa mwendelezo na kutoendelea kati ya matumizi ya neno na muktadha.

Tunaona, kwa jambo moja, hakuna wasiwasi wowote katika kitabu cha Yakobo kuhusu maarifa na ufahamu ndani yake. Kwa kweli, kuna kukataliwa kwa maarifa na

ufahamu kama ilivyo katika Yakobo. Hii inahusiana hasa na nambari 1 na 2, kwamba hekima katika Yakobo inaweza, kwa msingi wa matumizi ya neno la Agano Jipya, kuhusisha kimsingi mwelekeo wa kiakili na kuhusisha umakini wa pili kwa tabia ya haki au ya kimaadili.

Pia, tunaona kwamba katika Yakobo, hakuna wasiwasi wowote kuhusu ufunuo wa Kristo kama siri ya Mungu iliyofichwa kwa muda mrefu. Kwa kweli, kuna umakini mdogo sana kwa Ukristo katika Yakobo. Hii inahusiana na nambari 4 na 5 na inaonyesha kwamba una tofauti kubwa kati ya msisitizo huu wa Paulo kuhusu hekima na taswira ya hekima katika Yakobo.

Hili linahusu, nasema, 4 na 5, kwamba katika Agano Jipya, hekima mara nyingi huhusisha ufunuo wa fumbo la Mungu lililofichwa kwa muda mrefu linalozingatia kifo cha Kristo na ubwana wa ulimwengu wote na linahusisha utu na kazi ya Kristo kama hekima ya Mungu. Kwa njia, kwa upande wa onyo la James Barr dhidi ya uhamisho usio halali wa ukamilifu, kumbuka jinsi ingekuwa wazi kuwa haifai kusema kwamba Yakobo anapozungumzia hekima katika 1:5, anazungumzia ufunuo wa fumbo la Mungu lililofichwa kwa muda mrefu linalozingatia kifo cha Kristo na ubwana wa ulimwengu wote. Hakuna sababu duniani ya kufikiria kwamba Yakobo ana jambo hilo mahususi akilini hapa.

Pia, tunaona kwamba hakuna wasiwasi katika Yakobo kuhusu Roho Mtakatifu. Sio kwamba Yakobo mwenyewe alikuwa kinyume na Roho Mtakatifu, lakini anamtaja Roho Mtakatifu katika waraka wake. Hakika hakuna wasiwasi dhahiri, unaohusiana na nambari 7, kwamba katika Agano Jipya, mara nyingi kuna uhusiano wa karibu kati ya hekima na Roho Mtakatifu.

Pia, tunaona katika Agano Jipya, katika Yakobo, namaanisha, kwamba hakuna wasiwasi kuhusu usemi fasaha au hoja ya kushawishi. Hii inahusiana na nambari 8, ambayo mara nyingi huhusisha katika Agano Jipya usemi fasaha au hoja ya kushawishi. Na katika 5, Yakobo, hata hivyo, anaonyesha tofauti dhahiri kati ya hekima ya mwanadamu na hekima ya kimungu, ambayo tulipata katika Agano Jipya kwa ujumla.

Na anahusisha hekima na kutodanganywa, akitumia maneno yaleyale kama Paulo anavyofanya. Kwa hivyo, matumizi ya hekima ya Yakobo kwa ujumla ni tofauti kabisa na yale ya Agano Jipya kwa ujumla, lakini yana vipengele vya kawaida, na hivi vinaangaziwa katika Yakobo na matumizi ya neno la Agano Jipya. Kwa upande wa matumizi ya neno la Agano la Kale, hii inahusiana na jinsi Sophia anavyotumika katika Septuagint.

Wakati mwingine hutumika kwa maana ya ustadi na uwezo, wakati mwingine hutumika mara nyingi kwa maana ya tabia sahihi, maisha ya uchaji Mungu. Hii ni

maarufu hasa katika desturi ya hekima ambayo Yakobo anashiriki sifa nyingi nayo. Inahusisha hapo uelewa wa ukweli unaotafsiriwa kuwa vitendo.

Kwa kweli, nadhani, hiyo ndiyo kiini cha hekima katika uelewa wa Agano la Kale wa uhalisia uliotafsiriwa kuwa vitendo. Kwa hivyo inahusiana na mwelekeo na mpangilio wa maisha yote karibu na uhalisia. Wakati mwingine, haswa katika Uyahudi wa baadaye, kama inavyoonyeshwa katika Apocrypha na Pseudepigrapha, na pia katika sehemu za baadaye za Agano la Kale, hutumika kihalisi kuzungumzia Mungu au roho ya Mungu katika shughuli zake, haswa shughuli zake katika uumbaji, lakini pia shughuli yake inayoendelea katika maisha ya ulimwengu.

Ni wazi kwamba, matumizi pekee kati ya haya ambayo yanaweza kuakisiwa katika Yakobo ni nambari mbili. Na kuna ushahidi mkubwa wa muktadha kwa yote mawili, A, ushawishi wa mapokeo ya hekima ya Agano la Kale juu ya Yakobo, na B, wazo kwamba hekima katika Yakobo inahusisha mpangilio wa maisha yote karibu na uhalisia wa Mungu na ufunuo wake. Hii ina maana kwamba hekima katika Yakobo 1 :5-8 inatumika kwa maana ya tabia sahihi inayotokana na uelewa wa uhalisia kama Mungu alivyofunua uhalisia huo.

Sophie Laws anasema, katika ufafanuzi wa wengine, kuhusu hitimisho lake, hekima ni kifungo kinachounganisha kinachozalisha ukamilifu na ukamilifu. Inahusisha msingi au msingi wa kitendo pamoja na kitendo sahihi chenyewe. Anataja kama ushahidi wa muktadha.

Anasema inahusiana na kuwa kamilifu na kamili, biashara hii ya kuzalisha ukamilifu na ukamilifu ikiwa msingi wa kitendo pamoja na kitendo sahihi, kifungo kinachounganisha kinachounganisha mawazo sahihi na kitendo sahihi. Pia, anataja muktadha, kwamba hiyo ni maana ya neno katika 3:13-18. Katika matumizi ya neno, anasema kwamba wakati mwingine linahusiana na hekima. Kwa hivyo, tunaona kwamba matumizi ya ushahidi wa Sheria ni sahihi na ya kimantiki, hasa kutokana na muktadha, ingawa ushahidi wake kutokana na matumizi ya neno ni mdogo na mwembamba.

Kwa hivyo, tunatoa hitimisho kutokana na hilo. Kwa hivyo, tunatambua uwezekano mkuu unaotokana na hitimisho zetu. Kwamba hekima inahusiana, A, labda na ufahamu na uelewa wa kiakili, au kwamba hekima inahusiana na kitendo sahihi, kimsingi kitabia, au kwamba hekima inahusiana na mpangilio wa maisha yote karibu na uhalisia kama Mungu alivyofunua, kimsingi ni uwiano kati ya mawazo sahihi na matendo sahihi.

Kwa hivyo, tunaweza kuita ushahidi kutokana na makisio yetu hapo juu. Ningeamua kulingana na ushahidi kwamba uwezekano ambao una ushahidi mzito na mwingi zaidi katika upande wake, na kwa maoni yangu, huo ungekuwa C, kwa hivyo hiyo

ndiyo tafsiri yetu, jibu la swali. Na hapa basi, katika aya, ninajaribu kuleta yote tuliyo nayo hapo.

Mwanzoni mwa sehemu inayofuata, tutakamilisha hitimisho la mwisho la tafsiri hii ya Yakobo 1:5-8.

Huyu ni Dkt. David Bower na mafundisho yake kuhusu Ujifunzaji wa Biblia kwa Kufata Neno. Hii ni kipindi cha 14, Ufafanuzi, Usuli wa Kihistoria, Ukosoaji wa Maandishi, Ujifunzaji wa Neno la Hekima kutoka Yakobo 1:5.